

на усе спише – не пройде. І я просив би, шановні колеги, припинити цю сверблячку.

Не слід поспішати з прийняттям резонансних законів, які не сприймаються людьми. Не треба директивно їх ошаслилювати. Зокрема, йдеться про законопроект «Про ринок земель».

Серцю ж не накажеш. А окрім фантомних страхів, реальною є небезпека обезземелення селян і розселення країни. Так й живучим залишається ставлення до селянина як до чогось середнього між людиною і волом. А що буде з ними, якщо вони взагалі втратять землю? За великим рахунком, що буде з Україною?

Президент України демонструє повне розуміння цієї ситуації. І про це ним було сказано сьогодні. Таке ж розуміння треба продемонструвати й Верховній Раді. І зосередитися на тому, що справді потрібно невідклад-

но робити у тісній, наголошую, тісній взаємодії з Кабінетом Міністрів.

Шановні народні депутати!

Україна вступила в період нових тривог, очікувань і надій. Країна, суспільство, люди зачекалися позитивних змін. Вони можливі лише при злагодженій роботі усіх інститутів і гілок влади, при нашій спільній відповідальності. Реформи, про які говорив і сьогодні Віктор Федорович Янукович, – не примха, а об'єктивна вимога, щоб український народ реалізував свій шанс. Для їх проведення у 2012 році треба прийняти до 130 законів. З 850 давайте виберемо ті, які справді потрібні.

Звинувачення як ресурс розвитку себе вже вичерпали. Тим більше, що усі суцї в Україні політики опромінені владою. Маємо зробити все, щоб політика значно не випереджала економіку. Бо від цього

добра не буде. Рівно ж як і від скандалів, які до останнього часу були товаром, що гарно продавався.

Народ очікує на оновлення влади через вибори Верховної Ради. Було б добре, якби вони стали справжнім дебютом і для громадянського суспільства.

Більшість з нас бореться за владу. Я думаю, всі борються за владу, і у цьому немає нічого поганого. Але найкращий шанс здобути її – змінити себе, довести свою потрібність людям. Довести роботою.

Давайте сьогодні скажемо собі й Україні: наші можливості великі, а життя коротке, щоб витратити час на боротьбу заради боротьби.

Ми будемо працювати. Чесно і результативно. Для народу, для України!

Дякую за увагу!

7

Фото Миколи БІЛОКОПИТОВА.

Омбудсман Ніна КАРПАЧОВА: «Подолання бідності – визначальна проблема національної безпеки України»

– 2011 рік став роком глобальних соціальних потрясінь, які прокотилися від Північної Африки до Європи та Сполучених Штатів Америки. Економічна криза, як ніколи, загострила проблеми поляризації світу на бідних і багатих, – підкреслила Омбудсман під час представлення в парламенті Щорічної доповіді Уповноваженого Верховної Ради з прав людини за підсумками 2011 року. Вона звернула увагу на те, що минулий рік позначився боротьбою людей за гідність і справедливість, за право брати участь у прийнятті державних рішень. За словами Ніни Карпачової, особливу роль у процесі «глобального пробудження» відіграли сучасні інформаційні ресурси – Facebook, YouTube і Twitter.

– В Україні значення соціальних мереж ми відчули цими днями після закриття файлообмінника Ex.ua. Не ставлячи під сумнів необхідність захисту авторського права, хочу зазначити, що в умовах бідності такий ресурс залишається чи не єдиною формою доступу до культурних надбань людства. Право вільного доступу до Інтернету має бути непорушним і визнане як базове право людини. Але так само неприпустимим є використання Інтернету як засобу маніпулювання людиною та втручання в її приватне життя, – сказала Омбудсман.

Н. Карпачова наголосила, що в 2011 році Україна успішно головує в Комітеті міністрів Ради Європи й це, на її думку, підвищило рівень

відповідальності за зобов'язання, взяті нашою державою перед Радою Європи. Уповноважений Верховної Ради наголосила, що намагалася активно сприяти просуванню діалогу з європейською спільнотою.

Омбудсман зазначила, що у своїй резолюції ПАРЕ привітала амбітну програму реформ в Україні, проте висловила занепокоєння наявними системними проблемами, зокрема акцентувала увагу, що судове переслідування колишніх високопосадовців – Юлії Тимошенко, Юрія Луценка, Валерія Іващенко, Євгена Корнійчука мало місце «через криміналізацію політичних рішень, що суперечить принципу верховенства права».

– Ці резонансні справи дали змогу привернути увагу до цілої низки проблем у сфері досудового слідства, судового розгляду, умов тримання в'язнів. Переконана, що Україна докладе всіх зусиль для належного виконання резолюції ПАРЕ, за яку голосували як представники більшості, так і опозиції. Підвищення відповідальності України щодо реалізації міжнародних європейських стандартів є надзвичайно важливим з огляду на наше головування в ОБСЄ в 2013 році, – сказала Н. Карпачова.

Вона повідомила, що протягом 2011 року по захист своїх прав і свобод до Уповноваженого звернулося 164 тисячі осіб – удвічі більше, ніж торік. Більш як половина звернень сто-

сувалися порушення громадянських прав, зокрема права на справедливий судовий розгляд, і невиконання судових рішень. Повідомлення про порушення соціальних прав (позбавлення пільг, компенсації, порушення під час нарахування пенсій, соціальної допомоги тощо) – на другому місці за кількістю звернень. На третьому – повідомлення про порушення прав у сфері економіки: права на працю, належну її своєчасну її оплату, права власності на землю.

Н. Карпачова відзначила тривалу конструктивну співпрацю у сфері захисту прав людини з парламентськими комітетами, фракціями, керівництвом Верховної Ради. Зокрема, протягом 2011 року до Омбудсмана надійшло 208 запитів і звернень від народних депутатів України.

Вона звернула увагу, що нині за показником індексу людського життя Україна посідає 76-те місце серед 187 країн світу. – Це нижче, ніж у середньому по Європі та країнах Центральної Азії, наголосила Н. Карпачова. Причина, на її думку, полягає в тому, що в нашій державі триває демографічна криза й, хоча в деяких областях помітні певні позитивні зрушення, за показниками очікуваної тривалості життя, валового доходу на одну особу Україна не досягла рівня 1990 року. Фактично наша держава отримує високий індекс людського розвитку за рахунок високого освітнього рівня, зауважила вона.

– Як і в попередні роки, проблема подолання бідності залишається однією з найактуальніших і визначальних для національної безпеки України, – наголосила Уповноважений з прав людини.

Вона підкреслила, що, за офіційними даними, бідними в нашій державі є 24 відсотки громадян. Водночас у стані так званого гострого відторгнення перебувають близько 40 відсотків домогосподарств України, які не мають можливості повною мірою брати участь у соціальному житті. Омбудсман зауважила, що 74 відсотки пенсіонерів одержують пенсію трохи більше тисячі гривень. На її думку, цілком справедливо негативну реакцію викликало підвищення пенсійного віку для жінок.

Н. Карпачова нагадала, що невиконання зобов'язань держави перед «чорнобильцями», ветеранами та іншими категоріями громадян спровокувало соціальні протести: «Людей обурює щорічне урізання статей «соціальних законів», коли приймається державний бюджет». Вона зазначила, що гарантії соціального захисту мають визначатися виключно законами України.

У виступі Уповноважений з прав людини наголосила на необхідності дотримання й захисту прав дитини, а також українських трудових мігрантів. Вона розповіла про споруджений у Закарпатській області за ініціатииви народного депутата України Святослава Аржевітіна пам'ятник заробітчанами. Н. Карпачова також приділила увагу захисту прав українських моряків, розповіла про конкретні випадки відстоювання їхніх прав у судових інстанціях по всьому світові.

Говорячи про перспективи роботи Верховної Ради, вона підкреслила важливість ухвалення нової редакції Кримінально-процесуального кодексу, законів про адвокатуру та про прокуратуру. При цьому Н. Карпачова вважає, що судова реформа в Україні може відбутися лише тоді, коли судді обиратимуться народом.

Омбудсман зауважила, що правоохоронці та судді, «як і раніше, продовжують зловживати правом на арешт». Вона нагадала, що Президент Віктор Янукович закликав застосовувати арешт лише як винятковий захід.

Н. Карпачова ще раз висловила співчуття матері Ігоря Індила, обставини смерті якого в одному з відділів київської міліції досі належно не розслідувано, а також матері журналіста Георгія Гонгадзе, які були присутні в сесійній залі. Омбудсман також зазначила, що досі не з'ясовано обставин загибелі журналіста Василя Климентьєва.

На завершення Уповноважений Верховної Ради з прав людини висловила вдячність усім, хто їй допомагав захищати права і свободи громадян.

Олексій СИЩУК.

Фото Миколи БІЛОКОПИТОВА.

Документи

Президент України Віктор Янукович сформував робочу групу, яка має працювати над утіленням рекомендацій, викладених у резолюції Парламентської асамблеї Ради Європи «Функціонування демократичних інститутів в Україні» від 26 січня 2012 року щодо виконання Україною її зобов'язань перед організацією, повідомив глава адміністрації Президента Сергій Львовчкін. Відповідно, робота має бути побудована так, щоб до наступного засідання асамблеї, де заслуховуватимуть звіт Моніторингового комітету ПАРЕ, максимальну кількість зауважень, викладених у резолюції, було враховано.

Згідно з документом ПАРЕ рекомендує українській владі знизити прохідний 5-відсотковий бар'єр під час виборів до Верховної Ради та допустити до участі у виборах блоки політичних партій, щоб забезпечити можливість потрапляння до парламенту малих і нових політичних сил.

Асамблея висловлює жаль із приводу внесення до Закону України «Про вибори народних депутатів» положень, які обмежують право осіб, засуджених за злочини незалежно від їхньої тяжкості, балотуватися на виборах, і просить оперативно прийняти конституційні поправки, що дали б можливість вилучити ці положення з виборчого законодавства.

Окрім того, ПАРЕ попросила Президента України залучити наявні в нього правові засоби, щоб звільнити з ув'язнення всіх колишніх членів уряду та дозволити їм брати участь у наступних парламентських виборах, адже має бути розроблено норми, що відповідатимуть суворим міжнародним стандартам розмежування політичної та кримінальної відповідальності.

Загалом ПАРЕ привітала прийняття широким консенсусом за участі парламентської опозиції Закону про парламентські вибори як перший крок до уніфікації виборчого законодавства.

Однак ключовими недоліками соціально-правового устрою нашої держави визначено численні вади судової системи та органів прокуратури, а також підготовки до майбутніх парламентських виборів (зокрема й щодо формування виборчих округів).

Усунення недоліків, визначених у документі, та виконання рекомендацій ПАРЕ мають стати «сигналом про відданість влади нормам і цінностям Ради Європи».

Ю. Ц.

